

Tilskuddsforvaltning og kontroll

Seksjon jord og skogbruk

Marianne Olsen

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Regelverk

Reglement for økonomistyring i staten

Bestemmelser om økonomistyring i staten

Fastsatt 12. desember 2003
med endringer, senest 20. desember 2022

§ 2. Virkeområde

Reglementet gjelder for:

- a. aktivitetene i statlige forvaltningsorganer
- b. styring og oppfølging av statlige forvaltningsorganer og andre som har fått delegert forvaltningsmyndighet
- c. forvaltningen av statlige tilskudds-, stønads- og garantiordninger
- d. styring og oppfølging av statens eierinteresser i statsaksjeselskaper, statsforetak, særlovsselskaper og andre selvstendige rettssubjekter som staten eier fullt ut, samt selskaper der staten er deleier

Statlige forvaltningsorganer, herunder departementer, er heretter betegnet som «virksomheter», mens selvstendige rettssubjekter beskrevet i pkt. d betegnes som «selskap».

Der særskilte bestemmelser gjelder for departementer, er betegnelsen «departement» benyttet.

Kommunen behandler søknader om tilskudd på vegne av staten

§ 2. C

Reglementet gjelder for forvaltningen av
statlige tilskudds-. Stønads- og
garantiordninger

Økonomiregelverket

- Reglement for økonomistyring i staten
 - § 14 Alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll.
- Bestemmelsene om økonomistyring utdyper reglementet.

§ 2. 4 Internkontroll

Virksomhetens ledelse har ansvaret for å påse at internkontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet, at den fungerer på en tilfredsstillende måte og at den kan dokumenteres.

Internkontroll skal primært være innebygd i virksomhetens interne styring.

Krav til kontroll med saksbehandlingen

- Kapittel 6. Utforming og forvaltning av tilskuddsordninger
- 6.3.8.1 Internkontroll hos tilskuddsforvalter

For å sikre korrekt saksbehandling skal tilskuddsforvalteren ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til hensikt å forebygge, avdekke og korrigere feil og mangler, jf. pkt. 2.4 om intern kontroll.

Krav til kontroll med saksbehandlingen

- systematisering av internkontrollen
 - struktur og utforming samordnes på tvers der det er mulig for å bidra til at like ting gjøres likt
 - dette i motsetning til engangs- og ad hoc-kontrollaktiviteter
- bygger på risikovurderinger
 - omfang og innretning på internkontroll er basert på en vurdering av risiko og vesentlighet
 - kost-/nyttevurderinger
 - dette i motsetning til tilfeldige og unødvendig kontrollaktiviteter
- God intern kontroll i oppgavegjennomføringen bidrar til kvalitet og effektivitet i oppgaveløsningen

Krav til kontroll med saksbehandlingen

- 6.3.8.2 Kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakere
- Tilskuddsforvalteren skal kontrollere informasjonen mottakeren sender inn som har betydning for søknadsbehandlingen. Tilskuddsforvalteren skal videre kontrollere rapporter som tilskuddsmottakeren senere sender inn om måloppnåelsen, jf. pkt. 6.3.6. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.
- Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskuddsordningen og målet med den. Kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen.
- Tilskuddsforvalteren skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivået og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen

Krav til kontroll med saksbehandlingen

- Plan for kontroll av søknadsopplysninger skal utarbeides før hver søknadsomgang.
- Formålet med kontrollplanen er å sikre at kontrollene rettes mot søknadsopplysningene man vurderer det er størst risiko for feil med.
- Planen skal beskrive hvilke kontrolltiltak som skal gjennomføres.
- Planlegg for, og kontroller minimum 10 % av søknadene
- Utarbeidet kontrollplan jf. rundskrivets kapittel 5, vil ivareta kravene til kontroll av informasjon fra tilskuddsmottakerne stilt i bestemmelsenes § 6.3.8.2

Krav til kontroll med saksbehandlingen

- Formålet med kravene til kontroll med saksbehandling er å bidra til:
 - Effektiv og hensiktsmessig forvaltning
 - Opprettholde legitimiteten av ordningene
 - Mulighet for lokale tilpasninger med bakgrunn i vurdering av risiko og vesentlighet.

Krav til kontroll med Budsjettdisponeringsmyndigheten

- Når det fattes vedtak om tilskudd på vegne av staten følger det et krav til kontroll med den økonomiske forpliktelsen tilskuddsvedtaket innebærer
- I regelverket omtalt som budsjettdisponeringsmyndigheten
 - Delegering av slik myndighet skal være skriftlig
 - Virksomheten skal ha rutiner for tilfredsstillende oppfølging av delegert myndighet.
- Økonomibestemmelsenes punkt 2.5.2.1 beskriver kontrollkravene som inngår i å forplikte staten.

Krav til kontroll med Budsjettdisponeringsmyndigheten

- Før det fattes endelig vedtak skal det kontrolleres at:
 - a. påse at det er hjemmel for disposisjonen i stortingsvedtak, tildelingsbrev eller andre vedtak og at disposisjonen ellers er i overensstemmelse med gjeldende lover og regler
 - b. påse at det er budsjettmessig dekning for utbetalingen
 - c. påse at disposisjonen er økonomisk forsvarlig
- I praksis betyr dette at kommunens ansvar er å påse at vedtaket er i henhold til lov og forskrift

Risikoreduserende tiltak

- Maskinelle kontroller i saksbehandlingssystemet
- Krav til kontroll med saksbehandlingen, internkontroll
- Planlegging og gjennomføring av kontroller med bakgrunn i vurdert risiko for feil, kontrollplan
- Utøvelse av budsjettdisponeringsmyndighet.
 - Påse at vedtaket er i henhold til aktuelt regelverk

Oppsummert

- Utarbeid/revider rutiner for ordningene
- Utarbeid/revidere kontrollplan årlig
- Benytt kontrollplanen ved utplukk til kontroll

Statsforvalters kontroll med kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene

- For de ordninger hvor kommunen er tilskuddsforvalter, har Statsforvalteren fått delegert ansvar og myndighet til å føre kontroll (økonomireglementet § 15)
- Statsforvalter skal:
 - ✓ ivareta kontroll med at kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene på en forsvarlig måte og har etablert intern kontroll
 - ✓ veilede og være kompetansesenter for kommunene knyttet til tilskuddsforvaltning og kontroll

Statsforvalterens kontrollarbeid

§ 15 Kontroll av underliggende virksomheter og andre som utøver forvaltningsmyndighet samt tilskuddsmottakere:

- Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14.
- Tilskuddsforvaltere skal ivareta kontroll med at tilskuddsmottakere oppfyller de vilkår som er stilt for tilskuddet.
- Finansdepartementet kan fastsette bestemmelser for kontroll av utøvelse av forvaltningsmyndighet som er delegert til enheter utenom statsforvaltningen

Kontrollplan hos statsforvalteren

- Statsforvalteren skal årlig kontrollere forvaltninga av de økonomiske virkemidlene i 20 % av kommunene
- Vi utarbeider kontrollplan
- Risikovurderinger, eksempler
 - ✓ Store landbruksforvaltninger
 - ✓ Små landbruksforvaltninger med nye saksbehandlere
 - ✓ Avkorting/ikke avkorting og begrunnelser
 - ✓ Kontrolleres 10% av PT søknadene
 - ✓ Endres praksis i etterkant av gjennomført kontroll og påviste avvik

Tilsynskalenderen

- Når utvalg til kontroll er klart registreres dette i tilsynskalenderen
- Når kontroll er gjennomført lastes rapport opp i tilsynskalender og kontrollen får status som gjennomført.
- [Statsforvalterne-tilsynskalender \(statsforvalteren.no\)](https://statsforvalteren.no)

Om tilsynskalender

I tilsynskalenderen finner du oversikter og rapporter over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner.

INNHold

Søk om bruker

Her søker du om brukertilgang og velger rolle dersom du skal registrere noe i kalenderen.

Statlig tilsynsetat

Informasjon om statlige tilsynsetater.

Samordning av statlige tilsyn

Om samordningsoppdraget, formål, hensikt og andre føringer.

Statsforvalteren

Samordning av tilsyn hos Statsforvalteren i aktuelt fylke.

Forvaltningsrevisjoner

Rutiner for registrering av forvaltningsrevisjoner.

Finn tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner i Norge

Søk ?

Fritekstsøk...

Søk

Fra dato

01.01.25

Til dato

31.12.25

Gjennomføring av forvaltningskontroll

- Vi ber om dokumenter i forkant av kontrollen som i tillegg til fagsystem og rapporter danner grunnlag for en oversikt over kommunens saksbehandling før kontrolldagen.
- Vi utarbeider en tilpasset intervjuguide som blir gjennomgått under kontrollen. Vi enes om faktum og begge parter signerer.
- I etterkant av kontrollen utarbeides en rapport med eventuelle avvik og merknader.
- Vår intensjon er å
 - kombinere kontroll med veiledning og at kontrollene skal være nyttig for kommunene

Områder innenfor PT som har fokus

- Grunnvilkår vanlig jordbruksproduksjon, forskriftens § 2
- Kontrollplan og utvalg til kontroll
- Kontinuerlig ajourhold av AR5
- Awikshåndtering
- Avkorting
- Økning av omsøkte verdier
- Dokumentasjon av vurderinger som er gjort
- Internkontroll/rutiner